

SLUIS

ZEGEL VAN SLUIS, EINDE XIIIde EEUW

Een boot voorzien van een roer, met ontvouwd zeil ; op de voorplecht, een staande zegenende bisschop, gemijterd en met staf. Op het veld, links, vier vissen boven de achterstevan, en rechts, twee vissen boven de voorstevan.

Legende : SIGILLVM · SCABINORVM · DE · LAMMINSVLIETE ; (zegel van de schepenen van Lamminsvliete, de eerste naam voor Sluis, zie documenten nrs. 75-77).

Diameter : 62 mm.

Afjetsel nr. 34 van het AR, naar de originele afdruk die hangt aan akte nr. 254 van 14 november 1293, bewaard in het RA Namen (Oorkonden van de graven van Namen).

DAMME

ZEGEL VAN DAMME, XIIIde EEUW

Een schip, gemast en opgetuigd, zonder zeil, varende naar een kade waarop een toren staat (misschien gaat het hier om de sluistoren gebouwd midden in de stad Damme, aan het einde van de Zwinarm).

Legende : + SIGILLVM · DE · HONDES · DAMMA.

Zoals we lezen op dit zegel, was de aanvankelijke naam van deze woonplaats "Hondesdamme". Het middelnederlandse woord *Honte* of *Honde* betekent zeearm, de verklaring van *Hondesdamme* is dus "dam opgeworpen op een zeearm [van het Zwin]".

Sommigen hebben verondersteld dat deze naam "dam van de hond" betekende. Deze volks-etymologische verklaring berust op een legende volgens dewelke bij de bouw van de dijk op het Zwin een bres niet kon worden gedicht en een hond, incarnatie van de duivel, niet ophield de dijk op en af te lopen en daarbij onheilspellend te janken. Op een dag slaagde iemand erin het beest te pakken, het te doden en in de bres te werpen die daarop wel kon gevuld worden. Als herinnering aan deze legende voert Damme nog steeds als wapen "in keel een dwarsbalk van zilver, beladen met een springende gehalsbande hond van sable".

Diameter : 62 mm.

Afgeetsel nr. 29573 van het AR, naar de afdruk nr. 10690 van de Archives nationales te Parijs, verzameling Douet d'Arcq (Oorkondenschat, J 534, nr. 14/10, akte van januari 1238 n. st.).

BLANKENBERGE

ZEGEL VAN BLANKENBERGE, EINDE XIIIde EEUW

Een hoog duin bedekt met zandhaver, badend in de zee, waarin een schol zwemt.

Legende : + : SIGILLVM : OPPIDANORVM : DE : BLANKENBERGHE : (Zegel van de inwoners van Blankenberge).

Diameter : 74 mm.

Afgietsel nr. 33982 van het AR naar de originele koperen matrijs bewaard door de gemeentelijke administratie.

OOSTENDE

ZEGEL VAN OOSTENDE, XIVde EEUW

Sint-Petrus, staand, gemijterd, met zijn sleutels in de rechter- en een kerk in de linkerhand.

Legende : + S' SCABINORVM · DE · OESTENDE · TESTREP + (Zegel van Oostende-Testrep ; de stad zal zich ontwikkelen aan het oostelijke uiteinde (*oost-ende*) van een eiland, dat Testrep, Testerep of Ter Streep werd genoemd).

Diameter : 66 mm.

Algietsel nr. 37221 van het AR, naar de afdruk nr. 10731 van de Archives nationales te Parijs, verzameling Douet d'Arcq (Oorkondenschat, J 552, nr. 30, akte van 2 juli 1309).

NIEUWPOORT

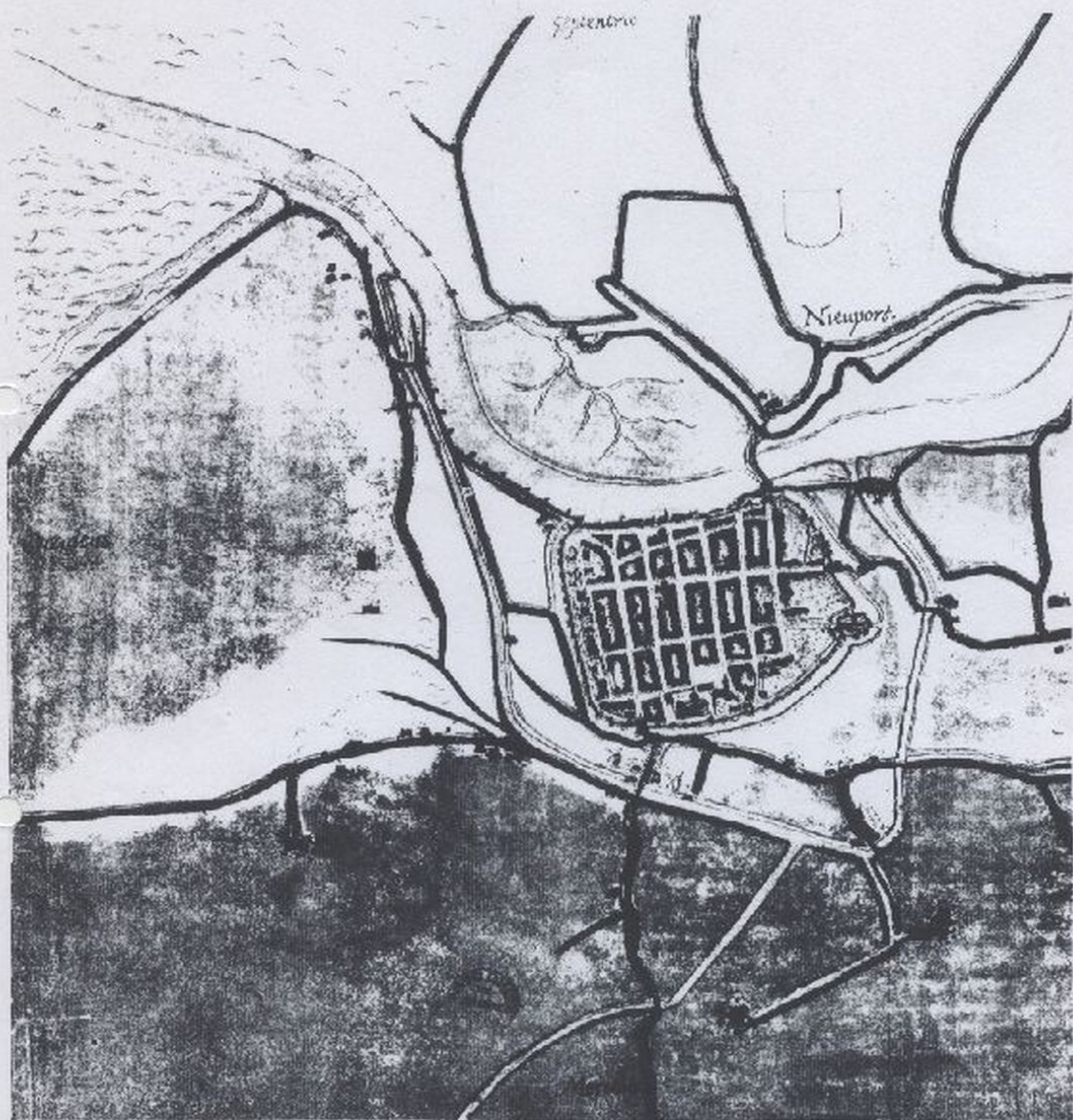
ZEGEL VAN NIEUWPOORT, XIIIde EEUW

Een schip, bemast en opgetuigd, gestuurd door een rechtstaande man, roeispaan in de hand. Een gonfalon wappert in de top van de mast, de ra draagt een gegord zeil.

Legende : + SIGILLVM : DE NOVO : PORTV : .

Diameter : 68 mm.

Afgietsel nr. 37225 van het AR, naar de afdruk nr. 10727 van de Archives nationales te Parijs, verzameling Douet d'Arcq (Oorkondenschat, J 535, nr. 5/36, akte van januari 1238, n.st.).

6. Nieuwpoort in het midden van de XVIde eeuw.

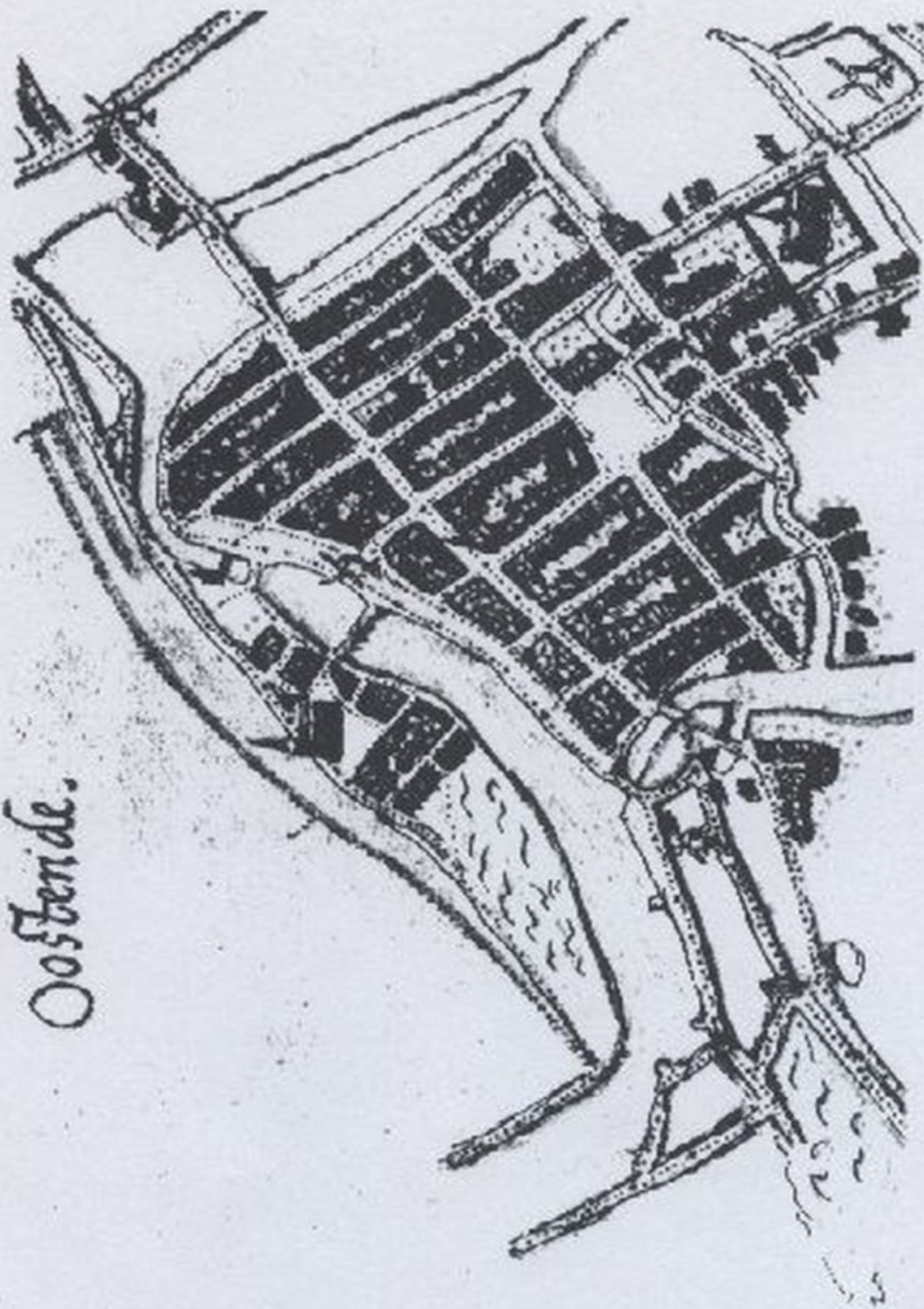
Op 28 juni 1267 verleende de gravin van Vlaanderen Margareta van Konstantinopel, een *royal charter* en *au commun de nostre ville de Oostende* het recht een markt te houden.

De geschreven bronnen leren ons dat tot het midden van de XVIde eeuw de Vlaamse kust een transgressie ondergaan heeft als gevolg van de voortdurende overstromingen. Dit verschijnsel is te merken op het plan van Costendae van het midden van de XVIde eeuw, opgemaakt door geograaf Jacob van Deventer (1).

Wanneer men het vergelijkt met de reconstructie van de kustlijn, gemaakt op basis van dit plan, dan bemerkt men dat een groot gedeelte van de oude stad, de ingang van de haven en de parochiekerk in de golven verdwenen zijn (zie volgend document, nr. 23).

De stad is niet omgeven door een ringmuur, zoals Nieuwpoort; het optrekken van een omwalling zal pas gebeuren na het maken van dit plan, van 1573 tot 1580.

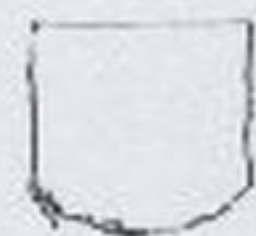
Oostende.

Fragment van de kaart hiernaast afgebeeld.

(1) Over deze gegaanf, zie supra, document nr. 6.

Septentrio.

Oostende.

Occidens.

Meridies.

22. Oostende in het midden van de XVIde eeuw.

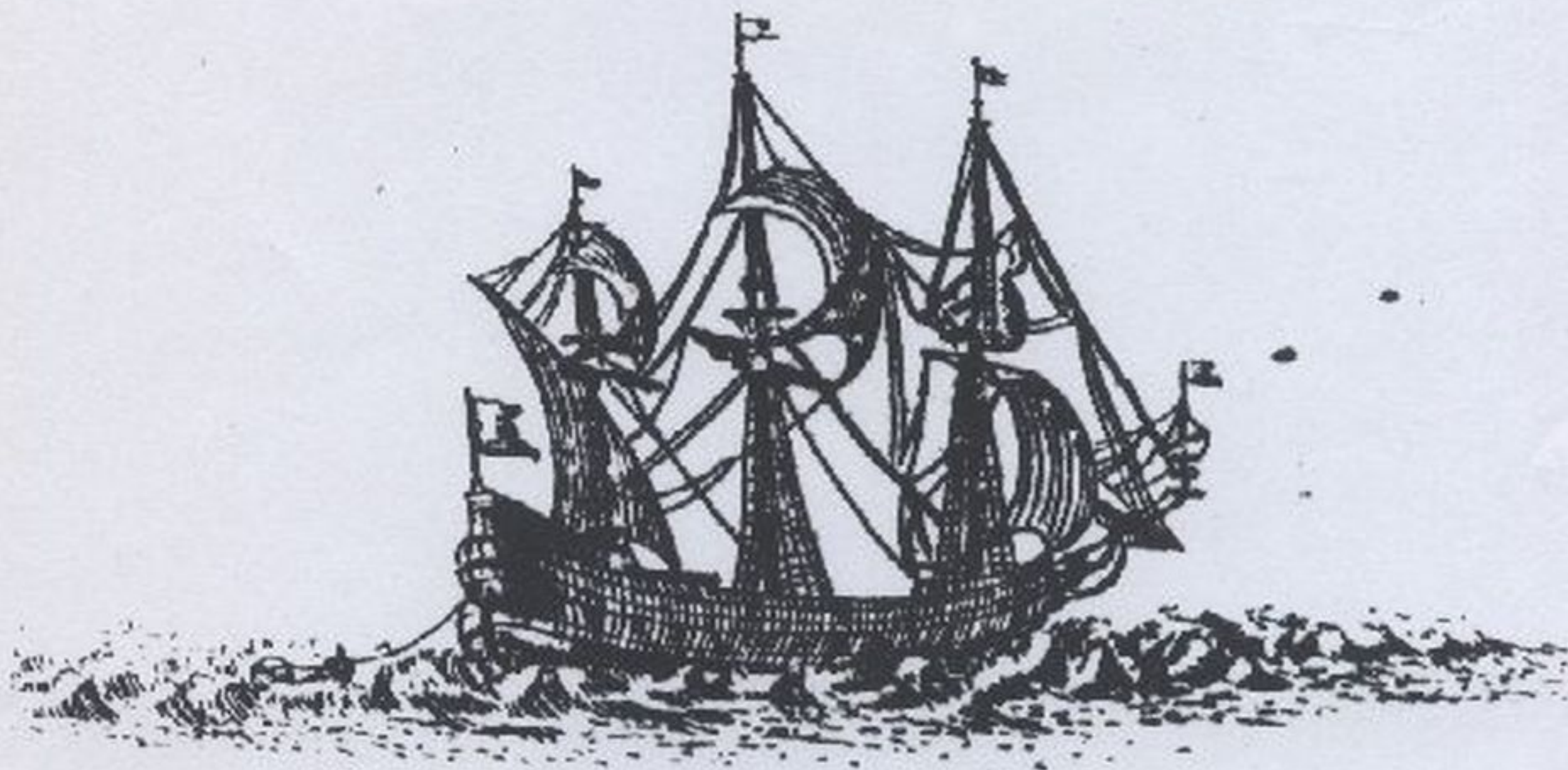
19. NIEUWPOORT IN HET BEGIN VAN DE XXde EEUW.

Kaart op papier, bewaard te Brussel, Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, nr. 628 ; AR, fotoverzameling, nr. 5227/1.

De stadsversterkingen werden in de loop van de tweede helft van de XIXde eeuw ontmanteld, maar we bemerken op dit plan dat dateert van het begin van de XXde eeuw, dat het glacis* van bepaalde bastions en van het hoornwerk* nog steeds in het landschap zichtbaar is. Dit hoornwerk*, net voor de haven, zal gedurende de eerste wereldoorlog nog een belangrijke rol spelen als geallieerde voorpost.

De agglomeratie van Nieuwpoort-Bad ontstond in 1864 op het grondgebied van Oostduinkerke; het grootste gedeelte der terreinen hoorde toe aan de Bergenaar Benjamin Crombez, die er verscheidene villa's liet op bouwen. Er werd een verbindingsweg aangelegd tussen de nieuwe agglomeratie en Nieuwpoort-Stad. De spoorweglijn van Diksmuide naar Nieuwpoort-Bad werd beëindigd in 1867.

In 1895 werd op de plaats van het fort van de Kleine Vierboet een kom voor de visserssloepen gegraven.

Een schip gegraveerd op de kaart van de Vlaamse kust in 1748 (zie document nr. 14).